jal oksal, J. Kärneri tõusiklustpaljastav, kuid ise moraalinõrk *Merihärg ja Ko ajab Venemaaga äri,* A. Adsoni üsna lavaehtne päevakaja *Iluduskuninganna,* H. Visnapuu stiliseeriv külajant *Meie küla poisid,* A. Kalda traagiline minevikupilt *Bathseba Saaremaalt.* Lisaks on näidendeid ilmunud veel Chr. Rutoffilt, A. Taarilt, L. Perandilt, A. Teppanilt, J. Leemetsalt, J. Paniuselt, Ell Undlalt, H. Antolt, B. Kangermann'ilt jt.

Tõlkekirjandus. Tõlkekirjandust esindab pea ainuüksi romaan. Tõlke l u u l e t eriraamatuna ei ole 1932 üldse avaldatud. N ä i d e n d e i d ilmus tõlkes 3: nimelt kirjastati viimati meie teatrite raudvarasse kuuluv V. Pakkala *Parvepoisid* ja läti keelest J. Akuraters'i *Lõbus peremees* ning E. Zālit'i *Armu väikesed vääratused.*

1932. a. tõlkekirjanduslikuks suursündmuseks võib pidada Fr. Nietzsche *Zarathustra* ilmumist eesti keeles E. Kirjanduse Seltsi väljaandel J. Palla tõlkes ja J. Semper'i järelevalvel. Rohkearvuline tõlke r o m a a n i d e toodang esitab pea ainult teiste rahvaste moodsat kirjandust. Ajakauguses ulatub see tagasi vaid prantsuse vararomantikani (Bernardin de Saint-Pierre'i *Paul ja Virginie*). E. Kirjanduse Selts, seni nii teeneterikas maailmakirjanduse klassikute kirjastaja, pakkus 1932 peale Nietzsche vaid norralase J. Bojer'i *Viimse viikingi,* norra kalurielu eepose. „Looduse Kroonises Romaanis" on silmapaistvamad L. Sinclair'i *Õli,* Dorgelès'i *Puuristid,* J. P. Jacobsen'i *Ühe naise saatus* (*Marie Grubbe*), P. Bourget *Armastuse kuritegu,* J. Conrad'i *Narcissuse neeger* jm. Ilmus veel W. Bonsels'i, P. Loti', G. Gardonyi', J. London'i, Bousson'i jt. teoseid. Ometi ei ole 1932. a. tõlketoodang mitte kõige rikkalikum esmajärguliste teoste poolest.

Just ümberpööratult, on näha, et tõlkeromaan meil kipub saama paljaks äritegemise objektiks ja et kirjastatakse otse seeriatena kunstiväärtuseta ajaviitekirjandust. Niiviisi ületäidetud turul on muidugi raske leida minekut vähem „tõmbavatele" väärtteostele, nii et näit. meie algupäraseidki romaane ja jutustisi läheb enamasti ainult mõnisada eksemplari. See kirjastuste (samuti kui teatrite) „turulekohanemine" on meie kirjanduse kultuurikõrgusele seda hädaohtlikum, et meie kirjanduse peaostjad, raamatukogud, sageli on õige kriitikavaesed ja valivad teoseid üsna madala turumaitse kohaselt, otsides eeskätt seiklusi, kriminalistikat ja magus-imalat erootilist kõdi. Viimase pahe kõrvalduseks on nõutud, et raamatukogud oma riiklikud toetussummad kulutaksid ainult ministeeriumi poolt soovitatud teoste hankimiseks —,

Eesti kroonika 1932 , lk. 106